

การศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบ สหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

ณัฐา เชษฐวงกรณ์

บทคัดย่อ

นับแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจนปัจจุบัน จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่าง ๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก ปริมาณเงินทุน และผลกำไรของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีจำนวนสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประเทศไทยมีจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด 8,073 แห่ง (รวมชุมนุมสหกรณ์) โดยแยกเป็นสหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินการ 6,693 แห่ง และยังไม่เริ่มดำเนินการ 92 แห่ง ซึ่งเรียกรวมสองสถานะนี้ว่า Active เป็นจำนวน 6,785 แห่ง และสถานะเลิกสหกรณ์ (Non-Active) จำนวน 1,288 แห่ง สหกรณ์ในประเทศไทยมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการบริหารคน เงิน ทรัพยากร และการจัดการขององค์กร เป็นต้น ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งต้องวิเคราะห์หาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

ประชากรที่ใช้การศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประชากรทั่วไป คือ ประธานกรรมการ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นจึงใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าประชากร โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้พื้นที่ทุกอำเภอ จังหวัดมุกดาหาร ระยะเวลาดำเนินการ เดือน ธันวาคม 2563 ถึง เดือน มีนาคม 2564

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำหนดประเภทสหกรณ์ไว้จำนวน 8 ประเภท ตามที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ให้ไว้ ณ วันที่ 17 มีนาคม 2562 จะประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และสหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งนับแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจนปัจจุบัน จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่าง ๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์ จำนวน

สมาชิก ปริมาณเงินทุน และผลกำไรของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีจำนวนสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประเทศไทยมีจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด 8,073 แห่ง (รวมชุมนุมสหกรณ์) โดยแยกเป็นสหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินการ 6,693 แห่ง และยังไม่เริ่มดำเนินการ 92 แห่ง ซึ่งเรียกรวมสองสถานะนี้ว่า Active เป็นจำนวน 6,785 แห่ง และสถานะเลิกสหกรณ์ (Non-Active) จำนวน 1,288 แห่ง สหกรณ์ในประเทศไทยมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการบริหารคน เงิน ทรัพยากร และการจัดการขององค์กร เป็นต้น ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งต้องวิเคราะห์หาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยสหกรณ์ใดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ต้องพิจารณาหาแนวทางที่จะยกระดับให้เป็นสหกรณ์ดีเด่นเป็นตัวอย่งให้แก่สหกรณ์อื่นๆ การสหกรณ์ในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะต่อประชาชนที่ยากจน สหกรณ์จะเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมที่ช่วยแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพและช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562)

สภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการสหกรณ์ที่ผ่านมาพบว่าแม้จะมีอัตรากำลังเครื่องมืออุปกรณ์งบประมาณ และแผนกลยุทธ์เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์ แต่ยังคงพบสหกรณ์ที่ประสบปัญหาทุจริต/ข้อบกพร่อง จากข้อมูลมีจำนวนสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่องทั้งหมด 1,453 แห่ง และจำนวนสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่อง คงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 222 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.28 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) ซึ่งสหกรณ์หนึ่งแห่งอาจมีหลายข้อบกพร่อง และร้อยละของจำนวนเงินที่เสียหายคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยทุจริต ร้อยละ 11.72, การบัญชี ร้อยละ 0.26, การเงิน ร้อยละ 8.93, นอกกรอบวัตถุประสงค์ ร้อยละ 2.75 และพฤติกรรมอาจเกิดความเสียหาย ร้อยละ 76.34 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) ปัจจุบันหน่วยงานรัฐได้ดำเนินการแนะนำส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายมากมาย แต่ก็ต้องเผชิญกับภาพลักษณ์องค์กรที่ไม่สู้ดีนัก ด้วยประสบกับปัญหาด้านความเชื่อมั่นในขบวนการสหกรณ์หลายครั้ง เช่น ปัญหาการทุจริตในสหกรณ์ (อาทิ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น จำกัด) ปัญหาการดำเนินธุรกิจผิดวัตถุประสงค์ (อาทิ สลากกินแบ่งรัฐบาล) ส่งผลกระทบทางการเงินต่อสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ การพัฒนาและปรับปรุงระบบงานส่งเสริมสหกรณ์ยังไม่ต่อเนื่องนัก แม้ว่าจะมีการนำระบบการส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาใช้ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นไปตามหลักวิชาการแต่หลักเกณฑ์และมาตรฐานหลายๆ เรื่องยังไม่มีการพัฒนา ทบทวนหรือปรับปรุงให้ทันสมัยหรือทันต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และขาดความต่อเนื่องและการสร้างความยั่งยืนทั้งในเรื่องของหลักธรรมาภิบาล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคให้สามารถตอบสนองหรือแก้ไขข้อสังเกต/ปัญหา เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการบริหารจัดการ การดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผลจากการวิจัยจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติตลอดจนได้มุมมองของสหกรณ์ ที่มีต่อการกำหนดการแก้ไขปัญหาสหกรณ์ตลอดระยะเวลาในการ

ทำงานด้านสหกรณ์ สามารถนำไปส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่ให้สหกรณ์ที่ยังขาดสภาพคล่อง ดำเนินธุรกิจขาดทุน การจัดการขาดประสิทธิภาพ ระบบการควบคุมภายใน ความไม่พร้อมและขาดศักยภาพของคณะกรรมการสหกรณ์และฝ่ายจัดการ ขาดทักษะและความรู้ในการดำเนินงานทางธุรกิจจะเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ทุกแห่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ทิศทาง ปัญหาความจำเป็น แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการกำหนดแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหารต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อระดับความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ ที่มีผลต่อระดับความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร
2. ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ผู้จัดการ และสมาชิกสหกรณ์ มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา สารความรู้เรื่องที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ การวัดความเข้มแข็งของสหกรณ์ โดยจะวัดจากความสามารถในการให้บริการ สมาชิก รวมถึงการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ การจัดการองค์กร และการบริหารงานของสหกรณ์
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประธานกรรมการ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

ประชากรที่ใช้การศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประชากรทั่วไป คือ ประธานกรรมการ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นจึงใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าประชากร โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่างโดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ใช้พื้นที่ทุกอำเภอ จังหวัดมุกดาหาร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ เดือน ธันวาคม 2563 ถึง เดือน มีนาคม 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

สหกรณ์ คือ สหกรณ์ประเภทการเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

ผู้จัดการ หมายถึง ผู้จัดการสหกรณ์ของสหกรณ์ประเภทการเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ และถือหุ้นในสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

การบริหารการจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยใช้การวางแผน การจัดการองค์กร การนำ และการควบคุม

ความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ หมายถึง ความสามารถในการให้บริการสมาชิก ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร และประสิทธิภาพในการบริหารงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพ

2. สหกรณ์สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหารได้

3. สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปพัฒนาและเผยแพร่ให้สหกรณ์ที่ยังขาดสภาพคล่องหรือมีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ตนเองให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

4. สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางการจัดการระบบการควบคุมภายในที่ดีและป้องกันจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ได้ทราบจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่อาจส่งผลต่อการทุจริต และแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในสหกรณ์ของตนให้มีความเข้มแข็งมีระบบการบริหารจัดการการควบคุมภายในที่ดีต่อไป

5. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร สำหรับเป็นแนวทางการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจการสหกรณ์ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดมุกดาหาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สมมาตร คำวังนัง (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษากระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด 76 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป 76 คน และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ 75 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ทั้ง 7 ด้าน โดยมีส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ การให้ความรู้ความเข้าใจบุคลากรในการวางแผนงาน การจัดระบบบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ การช่วยจัดหางบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน การกำหนดมาตรฐานงานประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน และกำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการประเมินผลงาน

ปิป้อง พิมพ์พระจันทร์ (2548) ได้ศึกษาการบริหารจัดการบ้านราคาถูกในภาครัฐของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ งานวิจัยนี้ทำการศึกษาการบริหารจัดการโครงการบ้านราคาประหยัดใน 4 ประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย และไทย ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ (CSF) ได้มาจากการใช้ดัชนีต่าง ๆ เช่น (1) ความสามารถในการซื้อ (2) ความสามารถของทรัพยากรที่มี (3) ความต้องการบ้าน (4) งบประมาณของรัฐบาล (5) แหล่งเงินทุนที่หาได้ ได้แก่ ธนาคารเพื่อที่อยู่อาศัย ความสามารถหาได้ การช่วยเหลือจากภาครัฐ (การค้ำประกัน) อัตราดอกเบี้ยและเงินกู้ เป็นต้น งานวิจัยนี้ช่วยให้มุมมองในเรื่องการบริหารจัดการ กระบวนการองค์กรและโครงสร้างปัจจัยสำคัญในการดำเนินการ โครงการบ้านราคาประหยัด การศึกษานี้ให้ประโยชน์กับการดำเนินงาน โครงการบ้านราคาประหยัดในหลายประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์

ไพศาล พงศ์ศิริไพศาล (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลกระบวนการบริหารจัดการโครงการอาสาพัฒนาการกีฬาและการมีส่วนร่วม ของชุมชนในจังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการบริหาร จัดการด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการหรือสั่งการ และการควบคุมงานของคณะปฏิบัติงาน โครงการอาสาพัฒนาการกีฬา และศึกษาถึงการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการชุมชนในโครงการอาสาพัฒนาการกีฬาในจังหวัดสิงห์บุรี

จากกระบวนการวิจัยครั้งนี้ทำให้กลุ่มสตรี และเยาวชนสหกรณ์บ้านศรีสงครามมีการจัดทำแผนกลยุทธ์และใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีการปรับปรุงแบบการบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางที่มีส่วนร่วมมากขึ้น

ชวลิต บุญปัน (2547) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษา สหกรณ์เกษตร มโนรมย์ จำกัด จังหวัดชัยนาท พบว่า ด้านการบริหารจัดการองค์กร พบว่าสมาชิกเกือบทั้งหมด ทราบ ข้อบังคับ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์จากที่ประชุมกลุ่มสมาชิก ส่วนใหญ่ระบุว่าข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ของสหกรณ์เอื้อต่อการขอรับบริการหรือการประกอบอาชีพ แต่ควรปรับปรุงข้อบังคับ กฎระเบียบ ต่าง ๆ ด้านการขายผลิตผลทางการเกษตรมากที่สุด เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในการ กำหนดข้อบังคับ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์โดยประธานกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มคอยให้คำแนะนำ การ ติดต่อกับประธานงานกับสมาชิกผ่านประธานกลุ่ม ระบุว่าด้วยการให้เงินกู้มาเป็นระยะเวลามากกว่า 2 ปี และข้อมูลด้านการผลิตและการตลาดเพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้กับสหกรณ์ทราบทุกปี ด้านการพัฒนาทรัพยากร บุคคลพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์โดยรวมใน ระดับดีมาก ส่วนใหญ่ระบุว่าในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับสหกรณ์และเคยทำ ธุรกิจกับสหกรณ์โดยการขายผลิตผล/ผลิตสินค้าให้กับสหกรณ์มากที่สุด ส่วนด้านการจัดการสหกรณ์พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีรายได้ในครัวเรือนเฉลี่ย 94,832.89 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ระบุว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มี รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นระหว่าง 3,000 – 100,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ได้รับเงินปันผลจากสหกรณ์ในรูป ของเงินสด สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการถือหุ้นเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีโดยถือหุ้นเพิ่มเฉลี่ย 384.35 บาท ส่วน ใหญ่ระบุว่า สหกรณ์ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยการให้ทุนการศึกษา และสมาชิกสหกรณ์เกือบ ทั้งหมด ได้รับสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยของสมาชิกและครอบครัว โดยได้รับ สวัสดิการสังคมเฉลี่ย 1,457.95 บาทต่อปี

สราวุธ โดพันธ์ (2553) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ การเกษตรเมืองเลย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด คือปัญหาด้าน บุคคล พบว่า พนักงานมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับสาขาการทำงาน การประเมินผลการทำงานของ พนักงานลูกจ้าง ไม่ตรงกับความสามารถ ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่ามีปัญหาในการวางแผนการ ดำเนินงาน แต่ละฝ่ายไม่ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการดำเนินงาน ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ปัญหาการไม่ดูแลรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ทำให้เกิดความเสียหาย และใช้งานไม่ตรงกับลักษณะงาน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า ปัญหาการจัดระบบควบคุมภายในของสหกรณ์การกำหนดนโยบายที่ ไม่ชัดเจน ปัญหาฝ่ายจัดการขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบของสหกรณ์

2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย คือ ด้านบุคคล แนวทาง พัฒนาการสอบ คัดเลือกพนักงานควรพิจารณาความรู้ความสามารถให้ตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดควรมีการ เชื่อมโยงจากฝ่าย บริหารสู่พนักงานลูกจ้างอย่างเหมาะสม คณะกรรมการ พนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ ต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบโครงสร้างของสหกรณ์ให้ชัดเจน เพื่อการปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพ แนวทางพัฒนาด้านงบประมาณ จัดให้มีการวางแผนการดำเนินงานด้านงบประมาณ แต่ละส่วนอย่าง เหมาะสม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านงบประมาณ เพื่อตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงาน

นิธัญ แก้วสม (2547) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสหกรณ์โคนมการเกษตรไชยปราการ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานอย่างเป็นระบบแบบมีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ระบบการบริหารงานที่ผ่านมาและหาวิธีการแก้ไข ที่เน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม จัดเวทีประชุมสมาชิกเพื่อชี้แจงระบบการบริหารที่ปรับเปลี่ยน และแผนการดำเนินงาน เพื่อขอความเห็นก่อนจะนำไปสู่การปฏิบัติดำเนินการตามระบบการบริหารงานแบบใหม่และแผนการดำเนินงาน จัดเวทีประชุมคณะทำงาน เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานและทบทวนแผนการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ

จิรศักดิ์ วงษาปัน (2550) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานสหกรณ์ร้านค้า กรณีศึกษา ร้านค้าสหกรณ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหาร ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำกัด จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยสรุปประเด็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานร้านสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยให้มีการปรับโครงสร้างองค์กร ทั้งฝ่ายบริหารและ ฝ่ายจัดการ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพ
2. สหกรณ์สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหารได้
3. สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปพัฒนาและเผยแพร่ให้สหกรณ์ที่ยังขาดสภาพคล่องหรือมีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ตนเองให้ประสบผลสำเร็จต่อไป
4. สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางการจัดการระบบการควบคุมภายในที่ดีและป้องกันจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ได้ทราบจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่อาจส่งผลกระทบต่อ การทุจริต และแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในสหกรณ์ของตนให้มีความเข้มแข็งมีระบบการบริหารจัดการการควบคุมภายในที่ดีต่อไป
5. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร สำหรับเป็นแนวทางการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจการสหกรณ์ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดมุกดาหาร

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จและความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยแบบสอบถาม(questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษา ซึ่งมีโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เป็นแนวทางในการศึกษา หลังจากนั้น ได้นำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาในรูปของความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจาย ของข้อมูลด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชากรกรรมการ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยพิจารณาจากค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	169	42.3
หญิง	231	57.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 231 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.8 รองลงมา เป็นเพศชายจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	11	2.8
อายุ 21-30 ปี	154	38.5
อายุ 31-40 ปี	124	31.0
อายุ 41 ปีขึ้นไป	111	27.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาอายุ 31-40 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และไม่เกิน 20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่า	50	12.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	71	17.8
ปริญญาตรี	218	54.5
สูงกว่าปริญญาตรี	61	15.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาศึกษาระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และระดับการศึกษาด้านต่ำกว่ามัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	19	4.8
5,001 - 12,000 บาท	183	45.8
12,001 - 30,000 บาท	122	30.5
30,001 บาทขึ้นไป	76	19.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-12,000 บาท จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,001-30,000 บาทจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

\bar{x}

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ปี	114	28.5
3 - 10 ปี	152	38.0
11 - 20 ปี	82	20.5
21 ปีขึ้นไป	52	13.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 3-10 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมามีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมามีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11-20 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD)

ตารางที่ 6 จำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

กระบวนการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวางแผน	3.72	0.74	มาก	1
2. ด้านการจัดองค์กร	3.68	0.73	มาก	2
3. ด้านการนำ	3.58	0.81	มาก	3
4. ด้านการควบคุม	3.54	0.82	มาก	4
รวม	3.63	0.73	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 3.72 รองลงมาด้านการจัดองค์กร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.68 ด้านการนำมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.58 และด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) น้อยที่สุด เท่ากับ 3.54

ตารางที่ 7 จำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	แปล			
	\bar{X}	S.D.	ผล	อันดับ
1. สหกรณ์กำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี	3.75	0.74	มาก	1
2. สหกรณ์กำหนดวิธีการและขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำแผนงาน	3.74	0.75	มาก	2
3. สหกรณ์มีการจัดทำและแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบแผนกลยุทธ์	3.72	0.76	มาก	3
4. สหกรณ์กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลแผนกลยุทธ์	3.71	0.77	มาก	4

อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. สหกรณ์กำหนดให้มีการเสนอแผน ติดตาม และประเมินผล แผนปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง	3.70	0.80	มาก	5
6. คณะกรรมการกำหนดให้มีการประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และรับฟังความคิดเห็นจาก (คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่/สมาชิก)	3.72	0.79	มาก	3
7. คณะกรรมการกำหนดให้มีการประชุมเพื่อติดตามและประเมินผล และจัดทำเป็นรายงานสรุปเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ	3.72	0.77	มาก	3
รวม	3.72	0.74	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สหกรณ์กำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.75 รองลงมาสหกรณ์กำหนดวิธีการและขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำแผนงานงานที่ไม่ ซับซ้อนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.74 คณะกรรมการกำหนดให้มีการประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และรับฟังความคิดเห็นจาก (คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่/สมาชิก), คณะกรรมการกำหนดให้มีการประชุมเพื่อติดตามและประเมินผล และจัดทำเป็นรายงานสรุปเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ, สหกรณ์มีการจัดทำและแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบแผนกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.72 ตามลำดับ สหกรณ์กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลแผนกลยุทธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.71 และสหกรณ์กำหนดให้มีการเสนอแผน ติดตาม และประเมินผลแผนปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.70

ตารางที่ 8 จำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการจัดการองค์กร

ด้านการจัดการองค์กร	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. สหกรณ์มีการจัดทำคู่มือ ตามระเบียบ และข้อบังคับ	3.70	0.76	มาก	1
2. สหกรณ์กำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำหรับการปฏิบัติงาน	3.70	0.75	มาก	1
3. สหกรณ์กำหนดให้มีการจัดทำระเบียบปฏิบัติงาน หลักเกณฑ์การ ประชุมคณะกรรมการ หลักประกันการทำงานเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์	3.69	0.74	มาก	2

4. สหกรณ์มีการจัดทำผังโครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์	3.69	0.76	มาก	2
5. สหกรณ์กำหนดการมอบอำนาจความรับผิดชอบและการแบ่งแยกหน้าที่ตามโครงสร้างอย่างชัดเจน	3.66	0.77	มาก	4
6. สหกรณ์กำหนดให้มีการตรวจนับทรัพย์สินของสหกรณ์ทุกสิ้นปีบัญชี	3.67	0.78	มาก	3
7. สหกรณ์กำหนดให้มีการบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงินเมื่อสิ้นวันและสิ้นปีบัญชี และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง	3.66	0.78	มาก	4
รวม	3.68	0.73	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ด้านการจัดองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.68 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สหกรณ์มีการจัดทำคู่มือ ตามระเบียบ และข้อบังคับ, สหกรณ์กำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำหรับการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.70 ตามลำดับ รองลงมาสหกรณ์มีการจัดทำผังโครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์, สหกรณ์กำหนดให้มีการจัดทำระเบียบปฏิบัติงานหลักเกณฑ์การประชุมคณะกรรมการ หลักประกันการทำงานเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.69 ตามลำดับ สหกรณ์กำหนดให้มีการตรวจนับทรัพย์สินของสหกรณ์ทุกสิ้นปีบัญชี มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.67 และสหกรณ์กำหนดให้มีการบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงินเมื่อสิ้นวันและสิ้นปีบัญชี และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง, สหกรณ์กำหนดการมอบอำนาจความรับผิดชอบและการแบ่งแยกหน้าที่ตามโครงสร้างอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการนำ

ด้านการนำ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. คณะกรรมการชี้แจงนโยบาย แนวคิดการบริหารจัดการของสหกรณ์ให้ทุกคนรับทราบ	3.59	0.81	มาก	1
2. คณะกรรมการกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน	3.59	0.82	มาก	1

3. คณะกรรมการมีภาวะผู้นำ ให้การสนับสนุน และสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	3.59	0.83	มาก	1
4. คณะกรรมการมีการบริหารจัดการที่ดีตามกฎระเบียบ และหลักธรรมาภิบาล	3.56	0.89	มาก	4
5. คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผล และสวัสดิการอื่น ๆ ให้กับสมาชิกสหกรณ์	3.57	0.88	มาก	3
6. คณะกรรมการสนับสนุนการทำอาชีพเสริมรายได้ ให้แก่สมาชิกและครอบครัว	3.59	0.84	มาก	1
7. คณะกรรมการส่งเสริมการจัดอบรมศึกษาดูงานให้ความรู้ ในการบริหารงานของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.58	0.82	มาก	2
รวม	3.58	0.81	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ด้านการนำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการทำอาชีพเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกและครอบครัว, คณะกรรมการมีภาวะผู้นำ ให้การสนับสนุนและสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม, คณะกรรมการกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน, คณะกรรมการชี้แจงนโยบาย แนวคิดการบริหารจัดการของสหกรณ์ให้ทุกคนรับทราบมีความชัดเจนและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.59 ตามลำดับ รองลงมา คณะกรรมการส่งเสริมการจัดอบรมศึกษาดูงานให้ความรู้ในการบริหารงานของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.58 คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผล และสวัสดิการอื่น ๆ ให้กับสมาชิกสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.57 และคณะกรรมการมีการบริหารจัดการที่ดีตามกฎระเบียบ และหลักธรรมาภิบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.56

ตารางที่ 10 จำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการควบคุม

ด้านการควบคุม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์	3.56	0.82	มาก	1
2. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้	3.55	0.83	มาก	2
3. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก	3.54	0.82	มาก	3
4. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	3.53	0.85	มาก	4
5. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต	3.54	0.83	มาก	3
6. สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานประจำปี	3.53	0.85	มาก	4
7. สหกรณ์มีการดูแลรักษาทรัพย์สินครุภัณฑ์อย่างรัดกุม	3.53	0.86	มาก	4
รวม	3.54	0.82	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.54 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์มีความชัดเจนและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.56 รองลงมาสหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.55 สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต, สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.54 ตามลำดับ สหกรณ์มีการดูแลรักษาทรัพย์สินครุภัณฑ์อย่างรัดกุม, สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย, สหกรณ์มีการควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X}) เท่ากับ 3.53 ตามลำดับ

